

Introducere

În introducerea la epistolele către Timotei și Tit remarcăm că epistola către Tit, ca și epistola întâia către Timotei se ocupă cu Adunarea în privința ordinii în Adunare, în timp ce epistola a doua către Timotei vorbește despre decăderea Bisericii, care a început deja în timpul acela și în ultimele zile va ajunge la decăderea generală de la credința creștină. Cu toate acestea este o diferență între epistola către Tit și prima epistolă către Timotei. În timp ce epistola întâi către Timotei se ocupă cu menținerea învățaturii sănătoase, epistola către Tit se preocupă înainte de toate cu

1. Ordinea, care trebuie menținută în Adunare.
2. Principiile pe care se bazează umblarea creștină.
3. Relațiile în care stau credincioșii unii față de alții.

Aceasta rezultă în mod deosebit din aceea, că Pavel se ocupă în epistolele sale adresate lui Timotei în primul rând cu învățătura, deoarece vrăjmașul sufletelor năzuia prin tot felul de rătăcirii să distrugă Adunarea, în timp ce el vorbește abia în al doilea rând despre bătrâni și diaconi. În epistola sa către Tit dimpotrivă el începe cu bătrânii, ca astfel să scoată în evidență ordinea exterioară în Biserică.

Epistola către Tit se deosebește și în altă privință. Cu toate că Tit, ca și Timotei, era un slujitor iubit și credincios al lui Dumnezeu și în credință era un copil al lui Pavel, totuși apostolul nu își deschide inima față de el așa cum a făcut față de Timotei. El nu-l face în aceeași măsură părtași la experiențele sale, la lupta sa și la suferințele sale, la încercările și nevoile sale – cu un cuvânt, aici nu găsim acea intimitate și acea părtășie, pe care le găsim în epistolele către Timotei. Cu toate acestea Pavel a inclus în inima sa și pe Tit, chiar dacă el nu era așa intim legat cu el, cum era Timotei.

Capitolul 1

Introducerea epistolei către Tit este deosebit de importantă și ciudată. *„Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu și cu cunoștința adevărului, care este potrivit cu evlavia, în nădejdea vieții veșnice, făgăduite mai înainte de vremurile timpului, de Dumnezeu, care nu poate să mintă, ci Și-a descoperit Cuvântul la timp potrivit, prin vestirea care mi-a fost încredințată, după porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, către Tit, adevăratul meu copil în credința noastră comună: har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Mântuitorul nostru.”* (versetele 1-4).

În lucrarea sa Pavel este un rob al lui Dumnezeu și un apostol al lui Isus Hristos. Numai în această epistolă el se prezintă în felul acesta. În epistolele sale către Romani și Filipeni el se numește un rob al lui Isus Hristos; aici un „rob al lui Dumnezeu”. El a fost rânduit de Dumnezeu și a fost chemat de Isus Hristos, aceasta înseamnă, să predice cu privire la credința aleșilor lui Dumnezeu și a cunoașterii adevărului care este potrivit cu evlavia, în concordanță cu nădejdea vieții veșnice, pe care Dumnezeu, care nu poate să mintă, a făgăduit-o înainte de vremurile timpului.

»Potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu« este o expresie ciudată și semnificativă. Desigur credința creștină, adevărul creștin referitor la mântuire, poate fi acceptat ca sistem de

mii de oameni , dar cu toate acestea ei duc lipsă de credința adevărată. De aceea Pavel vorbește despre credința *celor aleși*. Nu este acceptarea unei oarecare mărturisiri religioase, ci credința inimii, lucrată prin har, prin puterea Duhului Sfânt, ceea ce pentru aleși constituie bucuria sufletului lor, lumina minții lor și sprijinul inimii lor. Natura omenească nu poate nici pricepe și nici cuprinde aceasta. Pentru ea este mai degrabă un obstacol, o pricină de poticnire. Și deoarece ea dăruiește celor aleși părtășie cu Dumnezeu, este de neînțeles pentru omul natural (firesc), chiar dacă el are o mărturisire creștină, și ea i se pare exagerată și de nesuportat.

Această credință a aleșilor lui Dumnezeu, care aduce sufletul în părtășie cu Dumnezeu și îi oferă cunoașterea planurilor veșnice ale lui Dumnezeu – despre această dragoste divină, care face pe cei aleși să fie subiectul acestor planuri veșnice – aceasta era ținta lucrării lui Pavel. Această credință i-a condus la *cunoașterea* adevărului, care este potrivit cu evlavia. Nu numai la cunoașterea adevărului; nu numai la primirea unui sistem doctrinar; ci la cunoașterea adevărului prin Duhul Sfânt, așa că sufletul trăiește în adevăr, și prin adevăr este hrănit și prin aceasta este făcut capabil să se reveleze în lume în concordanță cu evlavia. Căci credința inimii, cunoașterea, pe care sufletul a primit-o despre adevărul lui Dumnezeu, trebuie să se arate în afară printr-o mărturie și o umblare care glorifică pe Dumnezeu și este o mărturie vie înaintea lumii.

Această credință a aleșilor lui Dumnezeu este în concordanță cu nădejdea vieții veșnice. Nici o fericire pământească, nici o mulțime mare de urmași, nici o binecuvântare de pe pământ nu era nădejdea sufletelor lor, ci *viața veșnică*, pe care Dumnezeu, care nu poată să mintă, a făgăduit-o înainte de a fi timpurile, dar care acum ea este dăruită în Hristos fiecăruia care crede, și ea este făcută cunoscut prin predicarea Evangheliei. Înainte de vremurile timpului, deci înainte de întemeierea lumii, Dumnezeu, Tatăl, a făgăduit Fiului Său viața veșnică ca parte a aleșilor lui Dumnezeu; și această viață veșnică a fost revelată în Hristos și ne-a fost dăruită în El. (vezi 1 Timotei 1.9) „Viața a fost arătată și noi am văzut-o și mărturisim despre ea și vă vestim viața veșnică, care era cu Tatăl și care ne-a fost arătată”, spune apostolul Ioan (1 Ioan 1.2). Hristos este viața – viața veșnică, care era la Tatăl. Cine crede în El, are viața veșnică. Cine Îl are pe El, are viața, deoarece El este viața. Această viață este natura lui Dumnezeu. De aceea Petru spune că noi am devenit părtași naturii dumnezeiești, în timp ce Ioan rezumă totul în cuvintele: »Știm că Fiul lui Dumnezeu a venit și ne-a dat pricepere să cunoaștem pe Cel Adevărat. Și noi suntem în Cel Adevărat, adică în Fiul Său Isus Hristos. El este Dumnezeu adevărat și viața veșnică« (1 Ioan 5.20).

Cine ar putea găsi cuvinte să rostească fericirea acelora care posedă viața veșnică, care au devenit părtași naturii dumnezeiești. Cu cât medităm mai mult la aceasta, cu atât mai mult sufletul nostru se umple de uimire și adorare. Mai ales când apoi în veșnicie noi vom auzi și vom înțelege ce hotărâri au fost luate, ce planuri au fost întocmite de Tatăl și de Fiul, și ce făgăduințe a dat Tatăl Fiului cu privire la partea celor aleși ai lui Dumnezeu. Dragoste minunată, care nu numai din veșnicie s-a gândit la noi și ne-a hotărât să fim copărtași ai vieții veșnice, ci și că ea și-a găsit plăcerea să ne facă cunoscut gândurile inimii Sale și să ne facă cunoscut bucuria care L-a umplut cu privire la fericirea noastră în Hristos!

Dacă am înțeles aceasta, atunci Cuvântul lui Dumnezeu ne va fi deosebit de prețios; căci acest Cuvânt este cel care ne face cunoscut gândurile și hotărârile lui Dumnezeu. Cuvântul este facerea cunoscut *în timp* a planurilor veșnice ale lui Dumnezeu alcătuite în Hristos. În Vechiul Testament avem pregătirile prezentate în simboluri și schițe, al căror Duh, conținut,

este Hristos; însă abia după glorificarea lui Hristos la dreapta lui Dumnezeu ne este revelat pe deplin adevărul și ne sunt făcute cunoscut gândurile și planurile lui Dumnezeu în toată dimensiunea lor. „Dumnezeu Și-a descoperit Cuvântul la timp potrivit, prin vestirea care mi-a fost încredințată, după porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru.” Pavel a primit direct prin revelație comunicarea hotărârilor și planurilor lui Dumnezeu în Hristos, și la porunca lui Dumnezeu, a Mântuitorului nostru, le-a făcut cunoscut prin predică aleșilor lui Dumnezeu, verbal și în scris, așa că aceștia, prin faptul că ei cred Cuvântul Său, sunt asigurați de posedarea vieții veșnice și a tuturor binecuvântărilor care ne-au fost dăruite în Hristos Isus. Prin aceasta ei sunt în același timp capabili să înțeleagă și să savureze modelele și schițele vechiului legământ, prin care Dumnezeu a prefigurat bunurile viitoare, pe care sfinții dinaintea noastră nu le-au putut înțelege, sau le-au înțeles numai parțial.

După această introducere memorabilă Pavel trece imediat la scopul principal al scrierii sale. „Te-am lăsat în Creta ca să pui în rânduială ce mai rămâne de rânduit și să așezi bătrâni în fiecare cetate, după cum ți-am poruncit” (versetul 5). Bătrânii au fost așezați de apostoli sau de trimișii lor și nicidecum nu de Adunare. În Faptele Apostolilor 14 citim că apostolii Pavel și Barnaba au hotărât bătrâni în fiecare Adunare, și aici găsim că Pavel l-a lăsat pe Tit în Creta cu misiunea să așeze bătrâni în fiecare cetate. Adunarea nu era îndreptățită să facă aceasta. Dacă ar fi fost chemarea Adunării să aleagă și să pună bătrâni în mijlocul ei, atunci Pavel ar fi trebuit numai să scrie o scrisoare Adunării din Creta și să-i dea porunca cu indicația cum trebuia Adunarea s-o facă. Dar deoarece el l-a lăsat pe Tit în Creta cu porunca de a rândui bătrâni, și îi scrie lui Tit ce însușiri trebuie să aibă bătrânii, el califică Adunarea ca nefiind autorizată pentru așezarea de bătrâni, așa cum rezultă de la sine din natura lucrurilor, bătrânii sunt supraveghetori peste Adunare, care trebuie s-o supravegheze, și de aceea ei nu trebuie puși de Adunare, ci de Dumnezeu. Ca modalitate pentru aceasta Dumnezeu a folosit apostolii, echipați cu puterea Sa, și acolo unde ei nu au putut face aceasta ei au încredințat lucrarea altora, care în acest caz au fost prevăzuți cu autoritate apostolică.

Este important să se observe că Pavel niciodată în scrisorile sale adresate adunărilor nu scrie despre bătrâni și în privința aceasta nu le dă nici o singură indicație. Tot așa de puțin găsim și în scrisorile celorlalți apostoli. Dumnezeu a avut grijă ca în Cuvântul Său să nu se găsească nici o îndrumare în acest sens. Numai în scrisorile adresate persoanelor individuale, care au primit o anumită misiune de la Dumnezeu, se întâlnesc aceste îndrumări, căci nimeni altcineva nu era împuternicit să așeze bătrâni.

Nici Apolo și nici Sila nu au primit această misiune, ea a fost dată numai lui Tit și lui Timotei. Din aceasta rezultă că astăzi noi nu putem avea bătrâni autorizați¹. Unde sunt

---

¹ R. Brockhaus scrie în privința aceasta: »După plecarea acasă a apostolilor și a împuterniciților lor a încetat să mai existe funcția de bătrân și prin aceasta am fost noi jefuiți pentru totdeauna de slujba binecuvântată a acestor bărbați? Nicidecum! Purtarea de grijă plină de dragoste a lui Dumnezeu pentru poporul Său nu încetează niciodată. Domnul Se gândește la nevoile turmei Sale și în timpurile cele mai grele și îi vine în ajutor. Sunt – Numele Său să fie glorificat pentru aceasta! – încă mulți bărbați care sunt rânduiți de El ca bătrâni și supraveghetori, chiar dacă nu mai sunt apostoli, ca să-i aleagă și să-i așeze. Aproape că nu poți privi într-o adunare a copiilor lui Dumnezeu, fără să nu auzi de un frate sau altul demn, care merge după cel rătăcit, care muștră pe cel ce trăiește în neorânduială, care mângâie pe cel descurajat, ajută pe cel slab, cu un cuvânt: îndeamnă, atenționează și supraveghează. Și care este obligația credincioșilor față de astfel de bărbați, chiar dacă ei formal nu au așezați, așa cum a fost la început? Să asculte de ei, să le fie supuși, din pricina slujbei lor, ca unora pe care i-a dat și i-a prevăzut Duhul lui Dumnezeu, ca să vegheze asupra sufletelor fraților și surorilor în Domnul. Nu trebuie să-i numim bătrâni, nu trebuie să-i alegem și să-i așezăm, și în felul acesta să acoperim pe cât posibil faptul că în zilele noastre în creștinătate totul este în decădere și dezordine. Nu, haideți mai bine să recunoaștem de bună voie această decădere și urmările ei și să ne comportăm

apostolii sau trimișii lor, care ar putea să-i așeze? Pe ambii nu-i mai avem. De aceea este aroganță, ca astăzi să alegi și să așezi bătrâni. Nu vrem noi mai bine să ne supunem Cuvântului lui Dumnezeu și voi Sale și să recunoaștem incapacitatea noastră și lipsa noastră de autorizație în această privință? Da, haideți să ne abținem de la orice alegere de bătrâni. *Probabil* vom fi întrebați, de ce Domnul astăzi nu mai ridică bărbați – desigur, El ar avea putere să facă aceasta – și să-i autorizeze pentru așezarea de bătrâni. În acest caz răspunsul nostru este: deoarece creștinătatea este în decădere, deoarece cea mai mare parte a ei constă din oameni necredincioși, și deoarece ea este fărâmițată în tot felul de partide și secte. Dacă Domnul ar legitima anumite persoane ca bătrâni, atunci El ar recunoaște această stare și ar îndreptății sciziunile diferite. Și acolo unde oameni iau în mâinile lor ceea ce nu le-a fost încredințat în grija lor, ei vor oferi, ceea ce orice imparțial poate constata, o caricatură despre ceea ce Dumnezeu așteaptă de la bătrâni.

Permiteți să mai adăugăm, că noi nu putem avea bătrâni numiți, din cauza lipsei puterii apostolice, dar cu toate acestea prin harul și bunătatea lui Dumnezeu găsim în Adunare persoane care fac lucrarea unui bătrân. Domnul ridică și astăzi bărbați în mijlocul nostru, care au o inimă pentru binele credincioșilor, care veghează asupra sufletelor și le reprezintă interesele; și se cuvine din partea noastră să-i recunoaștem, din cauza lucrării și slujbei lor, cu mulțumire ca dar al lui Dumnezeu și să-i iubim. În felul acesta Domnul poartă grijă de nevoile noastre, și cu privire la ei este valabil ce spune apostolul Pavel în epistola către Evrei 13.7: »Aduceți-vă aminte de conducătorii voștri care v-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu; și privind atent la sfârșitul vieții lor, urmați-le credința.«

Așa cum am remarcat mai înainte, vedem aici că »bătrânii« (presbyteros) și »supraveghetorii« (episkopos), din care derivă cuvântul »episcop«, este una și aceeași funcție. Pavel l-a lăsat pe Tit în Creta, ca să așeze »bătrâni« în fiecare cetate, și apoi arată cum trebuie să fie bătrânii, spunând: »*Căci supraveghetorul trebuie să fie fără vină*«.

Ceea ce apostolul spune aici cu privire la însușirile pe care trebuie să le aibă un bătrân, este aproape cuvânt cu cuvânt ce el a spus în prima sa epistolă către Timotei, și de aceea aici nu ne vom preocupa în detaliu cu aceasta. Dar să observăm că aici se adaugă, că un bătrân trebuie »*să se țină de Cuvântul adevărat, care este potrivit cu învățătura, și să fie în stare atât să încurajeze cu învățătura sănătoasă, cât și să înfrunte pe cei ce vorbesc împotriva*.« (versetul 9). El spune aceasta cu privire la starea Adunării din Creta. Erau acolo, ca și în alte locuri, »*mai ales printre cei circumciși mulți nesupuși și amăgitori*«. Era necesar ca acestora să li se închidă gura, căci ei »*îndrumează greșit familii întregi, învățând pe oameni, pentru un câștig urât, lucruri pe care nu trebuie să le învețe*« (versetele 10-11). În mod viclean se foloseau de caracterul poporului cretan. »*Unul dintre ei, chiar proroc al lor, a zis: „Cretanii sunt totdeauna niște mincinoși, niște fiare sălbatice, niște pânțele leneșe.” Mărturia aceasta este adevărată*« (versetul 12), spune Pavel. Este clar, că acești învățători greșiți s-au folosit de însușirile rele ale cretanilor, ca prin aceasta să creeze intrare rătăcirilor lor și practicilor lor rele. Este însă o experiență generală, că însușirile de caracter ale poporului exercită influență și asupra creștinilor și uneori durează un timp îndelungat, înainte ca conștiința morală să se dezvolte într-atât ca noțiunile absorbite în tinerețe să fie condamnate și viciile însușite să fie detestate. Vrajmașul sufletului nostru știe cu multă dibăcie să se folosească de toate și să

---

asa cum se cuvine inaintea lui Dumnezeu și a oamenilor! Domnul în harul Său ne va veni în ajutor și noi vom experimenta, că El poartă grijă de turma Lui slabă, chiar dacă lipsesc așa de multe lucruri care odinioară împodobeau mărturia.«

producă multă pagubă mărturiei lui Hristos. »De aceea«, așa îi cer Pavel lui Tit, »de aceea muștră-i aspru, ca să fie sănătoși în credință și să nu-și îndrepte mintea spre basme evreiești și porunci date de oameni care se întorc de la adevăr« (versetele 13-14).

Basmele evreiești și poruncile oamenilor au fost de la început o plagă mare pentru Adunare. Ele provocă pe Dumnezeu la gelozie, deoarece ele înalță pe om și întunecă harul lui Dumnezeu. Unele lucruri ei le considerau necurate, pe altele le interziceau simplu, deoarece voiau să le interzică, însă prin aceasta nu se slujește Domnului; El Își revendică dreptul asupra inimii și la dăruirea deplină din partea noastră. »Toate lucrurile sunt curate pentru cei curați« spune Pavel, »dar pentru cei necurați și necredincioși, nimic nu este curat, ci și mintea și conștiința le sunt întinate« (versetul 15). Pentru astfel de oameni nu este necesar să cauți ceva necurat în afara lor înșiși; tot ce este în ei, mintea și conștiința lor sunt întinate. Chiar dacă mănâncă cu mâinile spălate și din farfurii curate, și resping tot felul de mâncăruri, pe care Dumnezeu le-a creat ca să fie folosite de copiii Săi, din inima lor ies tot felul de rele, prin care ei permanent se întinează. Toate aceste basme și porunci servesc numai pentru a-i face să uite ce locuiește în inima lor, și să-i facă să creadă că sunt mai buni decât ceilalți. »Ei mărturisesc că Îl cunosc pe Dumnezeu, dar cu faptele Îl tăgăduiesc, căci sunt o urâciune, nesupuși și netrebnici pentru orice faptă bună« (versetul 16).

Ne gândim noi cu seriozitate la ceea ce apostolul învață aici? Numai adevărata libertate creștină conduce la o purtare sfântă, demnă de Dumnezeu; la o dedicare totală a tuturor puterilor și darurilor noastre Lui, Celui care ne iubește, care ne-a răscumpărat și ne-a adus în părtășie cu Sine Însuși, însă niciodată la un trai ascetic legalist. Oamenii răi au făcut din libertate o pricină de a trăi pentru carne (firea pământească); însă, dacă, pentru a scăpa de acestea, îți iei refugiul la Lege și la tot felul de porunci ale oamenilor, atunci se dezonoarează libertatea minunată, pentru care Hristos ne-a eliberat și, probabil având cele mai bune intenții, se ajunge totuși la eșuare. Legea poate da naștere numai la mânie, ea ne aduce sub blestem, ea nu poate dăruia nici o viață și deci nici o putere. Lucrarea Duhului este oprită, dar acolo unde este Duhul Domnului, acolo este libertate în orice privință; acolo este bucurie și savurare a poziției minunate, în care am fost aduși înaintea lui Dumnezeu, și aptitudinea de a umbla potrivit Cuvântului și gândurilor lui Dumnezeu. Tot ce aparține de viață și evlavie, ne-a fost dăruit prin cunoașterea Aceluia »care ne-a chemat prin slava și virtutea Sa« (2 Petru 1.3).

Capitolul 2

Libertatea creștină merge unită cu respectarea ordinii lui Dumnezeu în lumea aceasta. Duhul lui Dumnezeu recunoaște orice relație în care ne-a pus Dumnezeu pe pământ. Bătrâni și tineri, bărbați și femei, părinți și copii, robi și stăpâni, toți trebuie să ocupe unii față de alții adevărata poziție dorită de Dumnezeu și să urmărească felul de gândire pe care Domnul vrea să-l vadă în ei. Tit trebuia și în această privință să vorbească ceea ce era în concordanță cu învățătura sănătoasă. El trebuia să învețe în Adunare »că cei bătrâni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare« (versetul 2), așa că ei să fie un exemplu bun pentru alții. Aceasta are importanța cea mai mare, căci este clar, că tinerii privesc spre ei și se lasă călăuziți de ei. Ce urmări sunt mai triste ca firea ușuratică a unui om bătrân și abaterea lui de la credință și de la drumul drept al Domnului!

»Tot așa, femeile în vârstă să fie în tot felul lor de a fi așa cum se cuvine femeilor sfinte, să nu fie nici defăimătoare, nici robite de vin mult, să învețe pe alții ce este drept, ca să îndemne pe cele tinere să-și iubească soții și copiii, să fie cumpătate, curate, gospodine bune, supuse soților lor, ca să nu fie vorbit de rău Cuvântul lui Dumnezeu« (versetele 3-5). Ce profesie frumoasă pentru mamele în Hristos! Cât de cu totul altfel ar fi în Biserica Domnului dacă s-ar respecta mai mult aceste îndemnuri. Cu adevărat, Cuvântul lui Dumnezeu este vorbit de rău, dacă în casele credincioșilor se practică dezordinea, dacă nu se practică evlavie chiar și în lucrurile vieții zilnice, în relațiile în care stăm unii cu alții.

»Sfătuiește de asemenea pe tineri să fie cumpătați« (versetul 6), și deoarece Tit însuși era tânăr, el trebuia să fie în toate un model în mod deosebit pentru tineri, și de aceea Pavel adaugă: »și dă-te pe tine însuși model de fapte bune în toate privințele« (versetul 7). Dar înainte de toate era necesar față de împotriviții să vorbească și să acționeze așa fel ca ei să nu găsească nici un prilej să spună ceva rău. Tit trebuia »în învățatură să dea dovadă de curăție«. Despre aceasta este vorba în primul rând. Dacă un vestitor al Evangheliei nu mai este curat în învățatură, nu mai vorbește cuvintele sănătoase ale lui Dumnezeu, adaugă propriile gânduri, atunci fundamentul adevărat al păcii, al odihnei și sfințirii este subminat și finalul va fi trist, chiar dacă nu totdeauna se vede imediat. De aceea Pavel în scrisorile sale adresate lui Timotei și Tit revine mereu la aceasta și insistă foarte mult la curăția și autenticitatea învățaturii. Cu aceasta trebuie legată: »curăția« și »cuvânt sănătos care nu poate fi condamnat«, așa că nu numai că nu se poate face nici o remarcă de condamnare a învățaturii, ci nici una cu privire la felul de prezentare al ei (versetele 6-8).

»Sfătuiește pe robii să fie supuși stăpânilor lor« (versetul 9). Soarta acestor sclavi sărmani era fără îndoială aspră, și sclavul creștin, care putea să-și dea seama de nedreptatea stăpânului său și trebuia să-o deteste, putea foarte ușor să ajungă să se împotrivescă sau să fugă de la el, de aceea îndemnul era așa de necesar, că ei trebuiau să fie supuși stăpânilor lor. Însă Domnul nu era mulțumit numai cu supunerea, nu, sclavul creștin trebuia să năzuiască să urmărească binele stăpânului său, »să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă în totul de bună credințioșie, ca să facă în totul cinste învățaturii lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru« (versetele 9-10). Ce motiv minunat! Ce motiv serios, imperios, să înfrumusețăm învățătura lui Dumnezeu, a Mântuitorului nostru, care ne-a salvat din lumea aceasta rea, care ne-a îmbogățit, pe noi, oricât de săraci și nenorociți am fi, și ne-a binecuvântat cu toate binecuvântările spirituale în locurile cerești în Hristos! Nu merită aceasta toată osteneala din partea noastră? Nu este aceasta minunat și prețios? Și în măsura în care poziția pe care o ocupăm este anevoioasă, cu atât privilegiul este mai mare ca în ea să slujim Dumnezeului nostru și să-L glorificăm.

Învățătura lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, pe care noi trebuie să o înfrumusețăm în toate privințele, este prezentată acum de apostol în versetele care urmează. Găsim aici o descriere remarcabilă a creștinismului, atât în însemnătatea lui practică pentru toți oamenii, cât și în influența lui, pe care o exercită în lumea aceasta. Această descriere cuprinde trecutul, prezentul și viitorul. Hristos ne-a eliberat din această lume rea, păcătoasă, și Duhul Sfânt ne-a adunat ca să fim un popor al Domnului, sfințit (pus deoparte) numai pentru El; pregătit pentru gloria veșnică în casa Tatălui. Să ne oprim puțin la aceasta.

»Căci harul lui Dumnezeu care aduce mântuire pentru toți oamenii s-a arătat și ne învață să o rupem cu păgânătatea și cu poftelumeștii și să trăim în veacul de acum cu cumpătate, dreptate și evlavie, așteptând fericita noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru

Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos. El S-a dat pe Sine Însuși pentru noi ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-Și curățească un popor care să fie al Lui, plin de râvnă pentru fapte bune» (versetele 11-14). Harul lui Dumnezeu S-a arătat! După ce omul a fost pus la probă sub toate formele și s-a dovedit că el era incapabil să respecte poruncile lui Dumnezeu, cu toate că el trebuia să consimtă veridicitatea lor; după ce Dumnezeu pe drept a disciplinat și a judecat pe om în diferite feluri, după ce Domnul Și-a ales un popor prin darea Legii, ca să sfințească Numele Lui, și acest popor s-a stricat mai mult decât toate celelalte popoare, harul lui Dumnezeu s-a arătat în Hristos. Căci cu toate că în perioadele vechi de timp Dumnezeu a acționat uneori în har, totuși atunci era timpul dreptății și Legii, și abia acum *harul lui Dumnezeu S-a arătat în Hristos*. Acest har nu se limitează la un popor anumit, ci el se extinde la *toți oamenii*. Lumea întreagă este condamnată înaintea lui Dumnezeu și de aceea în mod necesar harul trebuia să se îndrepte spre *toți* oamenii. Toți au păcătuit; toți sunt lipsiți de gloria lui Dumnezeu; și de aceea toți trebuie îndreptățiți prin harul Său, prin răscumpărarea care este în Hristos Isus. Harul, care s-a arătat, aduce mântuire tuturor oamenilor, nu binecuvântări temporale și nu privilegii pământești, ci mântuire *veșnică* în Hristos – o salvare desăvârșită din lumea aceasta rea.

Acest har, care aduce mântuire tuturor oamenilor, învață pe toți cei care l-au primit, cu privire la umblarea lor în lume aceasta. Renegând toată păgânătatea și toate poftele lumești, care își găsesc satisfacerea în lumea aceasta, credincioșii trebuie să țină în frâu în orice privință voința cărnii (a firii pământești), să recunoască drepturile lui Dumnezeu asupra inimilor noastre și în felul acesta să practice »evlavia«.

Dar nu numai aceasta; harul lui Dumnezeu ne învață să ne îndreptăm privirea spre »fericita noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos«. Prin har noi *așteptăm* fericita noastră nădejde și arătarea slavei lui Isus Hristos. Prin salvarea deplină, care ne-a fost adusă, noi am fost nu numai făcuți capabili pentru a apărea în prezența lui Dumnezeu, ci la arătarea Lui noi vom avea parte de gloria Sa. Această perspectivă umple sufletele noastre cu bucurie. Intenția lui Dumnezeu nu este să poarte permanent lumea în păcătoșenia ei. El va doborî cu mână puternică pe vrăjmașii Săi. El nu va permite ca aleșii Săi să fie permanent expuși vicleniei lui satan și răutății oamenilor. Hristos va apare în slavă și noi împreună cu El.

Slava, care va apărea, este slava Dumnezeului nostru mare și Mântuitor Isus Hristos. Domnul Isus Hristos este atât Dumnezeu – un Dumnezeu mare – cât și Mântuitorul nostru. Smerirea Sa ca Om L-a adus în împrejurări în care gloria Sa divină a fost ascunsă, ceea ce omul vrăjmaș și mai ales satan, împotrivorul mare al Fiului lui Dumnezeu, a folosit-o, ca să tăgăduiască slava Sa și să disprețuiască harul Său. De aceea în epistole, ca și în evangheliile, se veghează cu o gelozie sfântă la gloria lui Hristos, și când se vorbește despre smerirea Sa, se arată permanent că El, care S-a coborât mai jos decât îngerii, care a locuit ca om printre oamenii păcătoși, care a luat natura omenească și printre oameni a ocupat locul cel mai de jos, era și a rămas Dumnezeul mare – Dumnezeul adevărat și viața veșnică.

Cât de minunat este El! Plini de adorare ne plecăm înaintea Lui. Cât de nemărginit de mare este dragostea Sa! El Însuși S-a dat pe Sine pentru noi la moarte. El nu numai a devenit Om; nu numai S-a supus tuturor suferințelor omenești și tuturor necazurilor acestui pământ; ci El S-a dat pe Sine Însuși la moartea infamă pe cruce, »*ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-Și curățească un popor care să fie al Lui, plin de râvnă pentru lucrări bune*.« (versetul 14). Prin suferințele Sale și prin moartea Sa în locul nostru El ne-a răscumpărat din orice

fărădelege și după aceea ne-a pus deoparte *pentru Sine Însuși* ca popor, care să fie plin de râvnă pentru lucrări bune. Ce har! În fărădelegea noastră eram departe de Dumnezeu, stăteam sub mânia lui Dumnezeu, înaintea noastră era condamnarea veșnică ca pedeapsă dreaptă, acum, răscumpărați din orice fărădelege, suntem un popor pentru El, un popor care Îi aparține, pe care El îl numește poporul *Său*, în mijlocul căruia El vrea să umble și spune: »Nu Mă rușinez să-i numesc frații Mei«. »Iată, Eu și copiii pe care Dumnezeu Mi i-a dat.« Și în timp ce odinioară noi trăiam în fărădelege și ne bucuram de păcatul nostru, acum suntem un popor plin de râvnă pentru lucrări bune. Fie ca noi să practicăm aceasta așa cum se cuvine. Aceasta ar trebui să fie bucuria noastră cea mai mare și privilegiul nostru cel mai sublim. Dumnezeu urăște păcatul – și noi urâm păcatul. Dumnezeu are plăcere de lucrările bune – și noi avem plăcere de ele. Eliberați de păcat, noi am devenit sclavi ai dreptății și din toată inima suntem ascultători de conținutul învățaturii cu care am fost învățați.

Capitolul 3

După ce apostolul a vorbit în capitolul al doilea despre relația credincioșilor între ei, în acest capitol se ocupă cu relația și comportarea lor față de autorități și față de lume.

»*Adu-le aminte să fie supuși stăpânirilor și autorităților, să-i asculte, să fie gata să facă orice lucru bun, să nu vorbească de rău pe nimeni, să nu fie gata de ceartă, ci îngăduitori, arătând blândețe față de toți oamenii*« (versetele 1-2). Harul lui Dumnezeu interzice orice revoltă și împotrivire și ne învață să fim supuși autorităților și puterilor și să fim ascultători. El supune voia proprie, care totdeauna vrea să impună dreptul ei față de alții. Prin har creștinul, a cărui parte și moștenire nu o are în lumea aceasta, merge liniștit și calm drumul său și își dă silința să facă lucrări bune. Chiar dacă el este apăsător și tratat rău de către autorități și puteri, atunci harul îl învață să nu vorbească de rău, să nu fie certăreț și să nu se împotrivească, ci dimpotrivă să fie modest, arătând blândețe față de toți oamenii.

Cu siguranță aceasta nu este ușor, căci prin asuprire și nedreptate noi devenim ușor răi și enervați; însă gândul la ceea ce noi înșine am fost odinioară și ce ne-a dăruit harul lui Dumnezeu, ne face liniștiți și răbdători. De îndată ce ne gândim că răzvrătirea și împotrivirea vin din natura noastră rea, după care trăiam odinioară, și că prin har am fost eliberați de ea, atunci vom condamna sever orice înclinație spre acestea și o vom reține cu toată hotărârea. Și dacă ne gândim cu câtă îndelungă răbdare și dragoste a lucrat Dumnezeu față de noi, atunci și noi ne vom comporta la fel față de aceia care se află încă în aceeași stare în care am fost noi odinioară. Diferența dintre noi și ei nu constă în aceea că prin natura noastră noi suntem mai buni decât ei și că ne-am putea lăuda cu evlavie și sfințenia noastră, o, nu, noi am fost odinioară așa cum sunt ei astăzi, *fără minte, neascultători, rătăciți, robiți de tot felul de poftă și plăceri, trăind în răutate și invidie, demni de a fi urâți și urându-ne unii pe alții* (versetul 3). Diferența constă în aceea, că noi am cunoscut îndelunga răbdare și dragostea lui Dumnezeu, prin care a avut loc în noi o schimbare radicală, și drept urmare am fost umpluți cu îndurare și dragoste față de alții. Conștiința de ceea ce am fost odinioară și de felul în care Dumnezeu S-a comportat față de noi ne călăuzește în comportarea noastră față de alții. În zilele noastre de răzvrătire și împotrivire față de autorități este deosebit de important ca creștinii să se supună harului lui Dumnezeu și să se lase călăuziți de el. Duhul timpului actual

exercită așa de ușor influență asupra gândurilor și sentințelor noastre. Și prin aceasta uneori suntem ademeniți să luăm parte la lucruri care subminează prestigiul autorității. Să ne gândim însă, că aceasta este o caracteristică a zilelor din urmă, nesocotirea stăpânilor și batjocorirea dregătoriilor.

Descrierea stării naturale a omului, care ne este făcută aici, este îngrozitoare. Toți cei care încă visează la un element bun, care chipurile s-a mai păstrat în om, ar trebui să se gândească serios la această descriere. Noi suntem prin natura noastră nu numai fără minte, neascultători și rătăciți, vânduți la tot felul de poftes și trăind în răutate și invidie, ci și *urâți și urându-ne unii pe alții*. Izvorul din care ies toate acestea este total stricat.

Este clar că numai nașterea din nou și înnoirea prin Duhul Sfânt pot crea o schimbare. Natura veche este carnea, aceasta urâște și este urâtă; de aceea trebuie dată o natură nouă, prin care noi suntem mutați în sfera unei vieți noi și drept urmare primim alte sentimente, înclinații și o atitudine morală nouă, demne de Dumnezeu și plăcute Lui.

Apostolul ne face cunoscut aceasta în felul următor, ciudat: *»Dar, când s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și dragostea Lui față de oameni, El ne-a mântuit nu pentru faptele pe care noi le-am făcut în dreptate, ci pentru îndurarea Sa, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt, pe care L-a vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru, pentru ca, fiind îndreptățiți prin harul Lui, să devenim moștenitori potrivit nădejzii vieții veșnice«* (versetele 4-7). Să ne preocupăm puțin cu aceste cuvinte minunate și demne de luat în seamă.

Bunătatea și dragostea lui Dumnezeu față de oameni ne-a mântuit prin spălarea nașterii din nou și înnoirea Duhului Sfânt. Noi am fost cu totul pierduți și total stricați, nu se putea face nimic bun din noi, și nici nu se putea aștepta la ceva bun din partea noastră, și de aceea noi trebuia să fim salvați. Prin nașterea din nou am devenit oameni noi; am primit o natură nouă, ni s-a dăruit o viață nouă, care se revelează într-un mod cu totul nou. Este clar că toate acestea s-au realizat fără contribuția noastră. Cine poate da viață? Cine poate da viață nouă și o natură nouă? Desigur, numai Dumnezeu. Și deoarece El nu este nicidecum obligat în această privință, El o poate face numai potrivit cu îndurarea Sa. De aceea apostolul spune: *»El ne-a mântuit nu pentru faptele pe care noi le-am făcut în dreptate, ci pentru îndurarea Sa«* (versetul 5).

Spălarea nașterii din nou și înnoirea Duhului Sfânt exprimă caracterul dublu al lucrării lui Dumnezeu în noi. Cine nu se naște din apă și din Duh, nu poate intra în împărăția lui Dumnezeu, căci ce este născut din carne, este carne, și ce este născut din Duhul este duh. Noi suntem spălați, aceasta înseamnă curățiți – în sens practic – de obiceiurile, gândurile și poftele noastre de odinioară. De aceea apostolul scrie credincioșilor din Corint, după ce el le-a enumerat toate păcatele în care au trăit odinioară: *»Și așa erați unii dintre voi. Dar ați fost spălați, dar ați fost sfințiți, dar ați fost îndreptățiți în Numele Domnului Isus Hristos și prin Duhul Dumnezeului nostru.«* Și în epistola către Efeseni se spune, că Hristos a iubit Adunarea și S-a dat pe Sine pentru ea, *»curățind-o prin spălarea cu apă prin Cuvânt«*. Și aici se spune că Dumnezeu ne-a mântuit *prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt*. Omul este prin natura sa, în ceea ce privește viața sa lăuntrică și exterioară, rău și stricat. De aceea Dumnezeu nu poate mântui pe altă cale, decât numai prin a ne curăța, căci noi trebuie să fim curați, ca să putem păși în legătură și părtășie cu Dumnezeu. Această curățire nu constă în curățirea exterioară a vasului, ci într-o curățire care pătrunde până în părțile cele mai dinăuntru. Viața nouă, care ne-a fost dată prin nașterea din nou, ne curăță de

obiceiurile și gândurile noastre de odinioară și ea este în noi izvorul gândurilor noi în concordanță cu noua creație, în care am fost mutați, și prin care suntem capabili să umblăm în prezența lui Dumnezeu și să savurăm lumina Feței lui Dumnezeu.

Duhul Sfânt lucrează această naștere din nou. Aceasta este înnoirea Duhului Sfânt. Noi devenim născuți din apă și din Duh. Duhul este Cel care dă viață. El este de la început Maistrul ziditor în noi. Cuvântul lui Dumnezeu, Sămânța nașterii din nou, este mijlocul de care El Se folosește. Acest Cuvânt, care este viu și lucrător și mai tăietor decât orice sabie cu două tăișuri, pătrunde până la despărțirea sufletului și măduvei, și este un Judecător al gândurilor și intențiilor inimii.

Însă nu numai aceasta. Duhul Sfânt este puterea divină care lucrează în credincioși. El lucrează nu numai nașterea din nou; El nu numai face înnoirea, El nu numai dăruiește o viață nouă și ne face părtași unei creații noi; ci după aceea El devine în noi și izvorul unui fel nou de gândire în concordanță cu Dumnezeu – Izvorul a tot ce aparține vieții noi, creației noi. Dumnezeu a revărsat din belșug peste noi Duhul Sfânt prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru. Și această revărsare a Duhului Sfânt are loc prin Isus Hristos, Mântuitorul nostru, deoarece Dumnezeu I-a făgăduit Duhul Sfânt ca urmare a lucrării Sale de răscumpărare, ca să-L dăruiască celor care sunt ai Săi. (vezi Luca 24.49)

Din aceasta rezultă că această lucrare a Duhului Sfânt este o lucrare permanentă. Căci cu toate că El ne-a dat viața și ne-a strămutat pentru veșnicie într-o creație nouă, El este preocupat permanent să ne arate și să savurăm lucrurile acestei lumi noi, în care El ne-a așezat. »Va lua din ce este al Meu și vă va vesti.« Lui Hristos Îi aparține tot ce are Tatăl, și prin Duhul Sfânt El ni le arată. El umple permanent inimile noastre cu lucrurile care sunt sus, acolo unde este Hristos, și astfel înnoiește omul nou după chipul Aceluia care l-a creat. (vezi Coloseni 3.10)

Dumnezeu ne-a mântuit prin spălarea nașterii din nou și înnoirea făcută de Duhul Sfânt pentru ca noi, îndreptățiți prin harul Său, să devenim moștenitori potrivit cu nădejdea vieții veșnice. Ca să putem deveni părtași harului vieții veșnice și darului Duhului Sfânt, noi a trebuit să devenim îndreptățiți prin harul lui Hristos, aceasta înseamnă să fim achitați de păcate și eliberați de puterea păcatului. În felul acesta am devenit moștenitori potrivit cu nădejdea vieții veșnice. Partea noastră de moștenire este cununa nepieritoare a vieții veșnice.

Prin darul bogat al Duhului Sfânt ni s-a arătat puterea lui Dumnezeu în nașterea din nou. Noi posedăm puterea Duhului, care ne ridică peste lucrurile de aici de jos și ne dăruiește savurarea lucrurilor care sunt acolo sus. Ochiul nostru este îndreptat spre cele veșnice, unde noi vom savura nederanjați bucuria veșnică și binecuvântările spirituale în Hristos Isus.

Apostolul dorește ca Tit să se preocupe cu aceste lucruri și el să le prezinte credincioșilor. *»Adevărat este cuvântul acesta și vreau ca tu să stăruiești cu tărie asupra acestor lucruri, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintâi în fapte bune. Aceste lucruri sunt bune și de folos pentru oameni«* (versetul 8). Numai harul lui Dumnezeu în Hristos poate să ne facă capabili să umblăm într-un chip vrednic de Domnul. Conștiința relației, în care noi stăm cu Dumnezeu, și a părtășiei, pe care o avem cu Dumnezeu, ne umple cu dragoste și trezește dorința de a face fapte bune și să ne închinăm viața Domnului. Dacă această conștiință este slabă, îndoiala umple sufletele noastre, sau dacă noi nu savurăm părtășia cu Domnul, atunci noi nu numai nu vom fi în stare să facem fapte bune, ci nici nu vom avea plăcere să le facem. De aceea un sclav al Domnului trebuie să predice mereu bunătatea și dragostea de oameni a lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, care are urmări așa de minunate, și

prin care noi am ajuns într-o părtășie așa de intimă cu Dumnezeu. Acesta este drumul spre adevărata fericire și singurul mijloc spre sfințirea adevărată.

Pătruși de dragostea lui Dumnezeu în Hristos, bucuria noastră este să facem fapte bune. Nu ca să ne facem plăcuți înaintea lui Dumnezeu, ci pentru că noi *suntem* plăcuți înaintea Lui în Hristos. Poruncile Sale sunt în concordanță deplină cu natura nouă, pe care am primit-o, și cu gândurile inimii. Aceasta este opusul principiului legalist, care constă în efortul de a te face plăcut înaintea lui Dumnezeu prin împlinirea poruncilor.

Acest principiu legalist conduce totdeauna la ceartă și discordie, la sciziuni și fapte rele. De aceea apostolul adaugă: »*Dar de întrebările nebune, de genealogii, de certuri și de lupte privitoare la Lege, ferește-te, căci sunt nefolositoare și zadarnice*« (versetul 9). Învățătorii cu convingerii iudaice mergeau în acele zile pretutindeni în adunările dintre națiuni, ca să răspândească și să reprezinte părerile lor despre Lege și privilegiile lor în carne (în firea pământescă); și prin aceasta au produs multă pagubă. Epistolele către Romani, Corinteni, Galateni și Coloseni dovedesc câtă ceartă și suferință a venit în adunări prin ei, și cât de mult au fost îndepărtate sufletele de simplitatea față de Hristos și și-au pierdut pacea și bucuria lor în Hristos și lucrarea Sa. Și cu adevărat, în zilele noastre nu este mai bine. De fapt este chiar mai grav. Căci ceea ce atunci pătrunsese numai ici și acolo, astăzi a devenit un sistem, datorită căruia, mai mult sau mai puțin, toți creștinii au ajuns să sufere.

Însă nu numai cearta și discordia și sciziunea sunt o roadă a acestei activități intense legaliste. Despărțirea este un rău mare, și împotriva lui trebuie intervenit cu toată hotărârea. Dacă cineva vrea să impună părerile sale și prin aceasta încearcă să facă partide în adunare, atunci după prima și a doua atenționare el trebuie respins ca unul a cărui credință este greșită, și care păcătuiește, deoarece el se condamnă prin sine însuși (versetele 10-11). Un astfel de om nu caută binele adunării și nu reprezintă adevărul lui Dumnezeu, ci el vrea să predice adevărul lui propriu și să-și creeze audiență. Dar de ce a devenit el creștin, dacă creștinismul, așa cum l-a dat Dumnezeu, nu-i pe gustul lui sau nu îi este suficient? Dacă face o partidă pentru sine însuși, atunci el se condamnă singur și păcătuiește. De aceea după întâia și a doua mustrare îndepărtează pe un om sectant.

La sfârșitul acestei scrisori auzim alte rânduieli ale apostolului referitoare la unii lucrători ai Evangheliei, în care vedem cum el avea pe inimă fericirea adunării și binele lucrătorilor. Pavel dorea ca Tit să vină la el în Nicopolis, deoarece el a hotărât să rămână acolo peste iarnă; însă el nu a vrut ca adunarea din Creta să rămână singură, și de aceea Tit trebuia să rămână acolo până când Pavel va trimite pe Artema sau pe Tihic, ca să lucreze în adunări în locul lui (versetul 12). El s-a bucurat și de faptul când alți lucrători credincioși, cum a fost Zena, legiuitorul, și Apolo, au venit ca să slujească cu darurile pe care Domnul li le-a dat lor. Nu era vorba de nici o gelozie la Pavel. Numai fericirea adunării și zidirea spirituală în credință aveau valoare pentru el. Și cu câtă dragoste îngrijește el de nevoile acestor lucrători. »*Ai grijă să nu ducă lipsă de nimic*« (versetul 13), așa a poruncit el lui Tit. Și apoi adaugă ca o atenționare generală cuvintele așa de importante pentru noi toți: »*trebuie ca și ai noștri să se deprindă să fie cei dintâi în fapte bune pentru cele necesare și să nu fie neroditori*« (versetul 14). Să te îngrijești de nevoile lucrătorilor în Evanghelie, să porți grijă ca ei să nu ducă lipsă de nimic; acestea sunt faptele bune la care sfinții ar trebui îndemnați, și care vor fi răsplătite ca roade ale credinței și dragostei față de Domnul.

»Harul să fie cu voi cu toți.«